

Υπόθεση C-105/21

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής απόφασεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

22 Φεβρουαρίου 2021

Αιτούν δικαστήριο:

Spetsializiran nakazatelen sad (Βουλγαρία)

Ημερομηνία της απόφασης του αιτούντος δικαστηρίου:

22 Φεβρουαρίου 2021

Ποινική διαδικασία κατά:

IR

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης εις βάρος του κατηγορουμένου IR.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής απόφασεως

Η αίτηση προδικαστικής απόφασεως υποβάλλεται βάσει του άρθρου 267, παράγραφος 1, στοιχείο β', ΣΛΕΕ.

Προδικαστικά ερωτήματα

- 1) Συνάδει με το άρθρο 6 του Χάρτη, σε συνδυασμό με το άρθρο 5, παράγραφοι 4 και 2, του Χάρτη, καθώς και με την παράγραφο 1, στοιχείο γ' της ΕΣΔΑ, με το άρθρο 47 του Χάρτη, με το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής, με την αρχή της ισοδυναμίας και με την αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης το γεγονός ότι η δικαστική αρχή έκδοσης, κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584, δεν καταβάλλει καμία προσπάθεια να ενημερώσει το καταζητούμενο πρόσωπο για τους πραγματικούς και νομικούς λόγους της σύλληψής του και για τη δυνατότητα να ασκήσει ένδικο βοήθημα κατά του εντάλματος σύλληψης ενόσω το πρόσωπο αυτό βρίσκεται στο έδαφος του κράτους μέλους εκτέλεσης;

- 2) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, συνεπάγεται η αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης έναντι του εθνικού δικαίου υποχρέωση της δικαστικής αρχής έκδοσης να μην παράσχει την ενημέρωση αυτή και, σε περίπτωση που ο καταζητούμενος, παρά την έλλειψη ενημέρωσης, ζητήσει την ακύρωση του εθνικού εντάλματος σύλληψης, συνεπάγεται η εν λόγω αρχή υποχρέωση της δικαστικής αρχής έκδοσης να μην εξετάσει επί της ουσίας την αίτηση αυτή παρά μόνο μετά την παράδοση του καταζητουμένου;
- 3) Ποια είναι τα κατάλληλα νομικά εργαλεία του δικαίου της Ένωσης προκειμένου να παρασχεθεί η ως άνω ενημέρωση;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης και νομολογία

Απόφαση-πλαίσιο 2002/584/JI του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών (ΕΕ 2002, L 190, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/JI του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009

Οδηγία 2012/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2012, σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών (ΕΕ 2012, L 142, σ. 1)

Οδηγία 2014/41/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, περί της ευρωπαϊκής εντολής έρευνας σε ποινικές υποθέσεις (ΕΕ 2014, L 130, σ. 1)

Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ 2016, C 202, σ. 389)

Απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Ιανουαρίου 2021, IR, C-649/19, ECLI:EU:C:2021:75

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Nakazatelno protsesualen kodeks (κώδικας ποινικής δικονομίας, Βουλγαρία, NPK)

Nakazatelen kodeks (ποινικός κώδικας, Βουλγαρία, NK)

Zakon za ekstraditsiata i evropeyiskata zapoved za arest (νόμος για την έκδοση και το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, Βουλγαρία, ZEEZA)

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Κατά του IR ασκήθηκε ποινική δίωξη για συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση η οποία φέρεται να έχει συσταθεί προκειμένου, με σκοπό τον προσπορισμό περιουσιακού οφέλους, να μεταφέρει εκτός των συνόρων του κράτους μεγάλες ποσότητες προϊόντων τα οποία υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης χωρίς αυτά να φέρουν φορολογικό επίσημα (τσιγάρα), πράξη η οποία τιμωρείται κατά το άρθρο 321 του ΝΚ με «στερητική της ελευθερίας ποινή» έως 10 έτη, καθώς και για συνέργεια στην αποθήκευση 373 490 πακέτων τσιγάρων χωρίς φορολογικό επίσημα αξίας 2 801 175 βουλγαρικών λέβα (1 413 218 ευρώ), πράξη η οποία τιμωρείται κατά το άρθρο 234 του ΝΚ με «στερητική της ελευθερίας ποινή» έως 8 έτη.
- 2 Κατά το προκαταρκτικό στάδιο της ποινικής διαδικασίας, ο IR ενημερώθηκε για τα γενικά δικαιώματά του ως κατηγορουμένου.
- 3 Κατά την έναρξη του δικαστικού σταδίου της διαδικασίας στις 24 Φεβρουαρίου 2017 ο IR είχε εγκαταλείψει την κατοικία του. Οι προσπάθειες του δικαστηρίου να εντοπίσει τον τόπο διαμονής του απέβησαν άκαρπες. Οι δύο δικηγόροι που είχε επιλέξει ο ίδιος δήλωσαν ότι δεν τον εκπροσωπούσαν πλέον. Διορίστηκε για τον IR υποχρεωτικά νέος συνήγορος υπεράσπισης (κατά την εθνική νομοθεσία, η υπεράσπιση από τον κατηγορουμένο από δικηγόρο είναι υποχρεωτική).
- 4 Με απόφαση της 10ης Απριλίου 2017, η οποία επικυρώθηκε σε δεύτερο βαθμό στις 19 Απριλίου 2017, το αιτούν δικαστήριο διέταξε κατά του IR το μέτρο της «προσωρινής κράτησης» (η δικαστική αυτή πράξη συνιστά εθνικό ένταλμα σύλληψης). Ο IR δεν εμφανίστηκε αυτοπροσώπως στη διαδικασία και εκπροσωπήθηκε από τον δικηγόρο που είχε διοριστεί αυτεπαγγέλτως για την υπεράσπισή του.
- 5 Στις 25 Μαΐου 2017 εκδόθηκε ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης (ΕΕΣ). Το εν λόγω ένταλμα διαλάμβανε ότι το εθνικό ένταλμα σύλληψης είχε εκδοθεί ερήμην του IR και ότι το εν λόγω εθνικό ένταλμα θα του εγχειριζόταν προσωπικά κατά την παράδοσή του μετά την εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, ότι ο IR θα ενημερωνόταν για τα δικαιώματά του και ότι θα μπορούσε να προσφύγει κατ' αυτού, καθόσον θα του παρεχόταν ενημέρωση ως προς τα διαθέσιμα προς τούτο μέσα. Επιπλέον, διευκρινιζόταν ότι μόνον μετά την παράδοσή του στις βουλγαρικές αρχές ο IR θα είχε τη δυνατότητα να ασκήσει ένδικο βοήθημα κατά του εντάλματος σύλληψης. Το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης καταχωρίστηκε στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν· ο IR δεν έχει ακόμη εντοπιστεί και συλληφθεί.
- 6 Στις 20 Αυγούστου 2019, το αιτούν δικαστήριο ανακάλεσε το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και υπέβαλε την αίτηση για την έκδοση προδικαστικής απόφασης στην υπόθεση C-649/19. Η απόφαση του Δικαστηρίου εκδόθηκε στις 28 Ιανουαρίου 2021 υπό τα στοιχεία C-649/19, ECLI:EU:C:2021:75.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Επί του παραδεκτού των προδικαστικών ερωτημάτων

- 7 Τα ερωτήματα αυτά υποβάλλονται ενόψει της έκδοσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης εις βάρος του IR. Αναλόγως των απαντήσεων επί των υποβληθέντων ερωτημάτων, το αιτούν δικαστήριο θα γνωρίζει πώς να συμπληρώσει το εν λόγω ένταλμα, για παράδειγμα, αν θα πρέπει να συμπεριλάβει σε αυτό την ενημέρωση του κατηγορουμένου για τα δικαιώματα που έχει σε σχέση με το εθνικό ένταλμα σύλληψης ή, μέσω του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, να ζητήσει από τη δικαστική αρχή εκτέλεσης να του γνωστοποιήσει τον χρόνο εντοπισμού ή/και της σύλληψης του IR και να ενημερώσει τον IR στη συνέχεια και, περαιτέρω, αν το αιτούν δικαστήριο θα πρέπει να διαβιβάσει στον καταζητούμενο το εθνικό ένταλμα σύλληψης, με το οποίο θα παρέχεται η εν λόγω ενημέρωση, μόλις πληροφορηθεί τον εντοπισμό του IR (είτε αυτός έχει συλληφθεί είτε όχι), για παράδειγμα στο πλαίσιο της επικοινωνίας με την αρχή εκτέλεσης σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαίσιου 2002/584. Τρίτον, το αιτούν δικαστήριο θα πρέπει να γνωρίζει ποια διαδικασία πρέπει να ακολουθήσει σε περίπτωση τυχόν υποβολής, ακόμη και χωρίς να προηγηθεί σχετική ενημέρωση, αίτησης για την ακύρωση του εντάλματος σύλληψης.
- 8 Οι δύο τελευταίες αυτές υποθετικές περιπτώσεις αποτελούν ρεαλιστικές δυνατότητες που θα μπορούσαν, κατά κανόνα, να υλοποιηθούν μετά την έκδοση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης και πριν από την παράδοση του καταζητούμενου προσώπου. Αν το αιτούν δικαστήριο ανέμενε να συμβούν πράγματι τα ανωτέρω πριν υποβάλει την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, συγκεκριμένα, να εντοπισθεί ο IR ή να ζητήσει την ακύρωση του εντάλματος σύλληψης, δεν θα είχε τη δυνατότητα να λάβει χρήσιμη απάντηση και τούτο διότι η έκδοση αποφάσεως του Δικαστηρίου, ακόμη και στο πλαίσιο της ταχείας διαδικασίας, απαιτεί περισσότερο χρόνο από ό,τι η εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης.

Σκεπτικό των προδικαστικών ερωτημάτων

– Γενικά

- 9 Τα προδικαστικά ερωτήματα εγείρονται στο πλαίσιο των πιθανών μέσων ένδικης προστασίας που έχει στη διάθεσή του ο καταζητούμενος κατά του εντάλματος σύλληψης (απόφαση της 28ης Ιανουαρίου 2021, IR, C-649/19, ECLI:EU:C:2021:75, σκέψη 69) και συγκεκριμένα κατά το χρονικό διάστημα από τη σύλληψή του στο κράτος μέλος εκτέλεσης μέχρι την παράδοσή του στο κράτος έκδοσης του εντάλματος.
- 10 Από την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-649/19 προκύπτει ότι οι διατάξεις των άρθρων 4, 6 και 7 της οδηγίας 2012/13 δεν έχουν εφαρμογή όσον αφορά την ενημέρωση του καταζητούμενου προσώπου πριν από την παράδοσή του. Επομένως, η δικαστική αρχή έκδοσης δεν υποχρεούται, δυνάμει της εν λόγω οδηγίας, να ενημερώσει τον καταζητούμενο πριν από την παράδοσή του. Ωστόσο,

τίθεται το ζήτημα αν το συμπέρασμα αυτό προσκρούει στις αρχές επί των οποίων στηρίζεται το δίκαιο της Ένωσης.

- 11 Επιπλέον, από τις σκέψεις 79 και 80 της εν λόγω αποφάσεως προκύπτει ότι το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας διασφαλίζεται όταν το καταζητούμενο πρόσωπο μπορεί να ασκήσει ένδικο βοήθημα κατά του εντάλματος σύλληψης μετά την παράδοσή του και, επομένως, εξ αντιδιαστολής, τέτοιο ένδικο βοήθημα πριν από την παράδοσή του δεν είναι αναγκαίο για τη διασφάλιση αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας. Εντεύθεν ανακύπτει το ζήτημα αν η εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας που προβλέπει την εν λόγω υποχρέωση ενημέρωσης και το δικαίωμα προσφυγής ακόμη και στην περίπτωση που ο καταζητούμενος δεν βρίσκεται στην ημεδαπή θα οδηγούσε σε παραβίαση του δικαίου της Ένωσης.
  - Επί της εφαρμογής του άρθρου 6 ΣΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 6 του Χάρτη, σε συνδυασμό με το άρθρο 5, παράγραφοι 4 και 2, καθώς και με την παράγραφο 1, στοιχείο γ', της ΕΣΔΑ
- 12 Κατά το άρθρο 6 ΣΕΕ, η Ένωση αναγνωρίζει τα δικαιώματα που περιέχονται στον Χάρτη. Το άρθρο 6 του Χάρτη αναγνωρίζει το δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια. Οι επεξηγήσεις σχετικά με τον Χάρτη αναφέρουν ότι τα δικαιώματα που απορρέουν από το άρθρο 6 αντιστοιχούν στα δικαιώματα που απορρέουν από το άρθρο 5 της ΕΣΔΑ. Κατά το άρθρο 5, παράγραφοι 2 και 4, της ΕΣΔΑ, κάθε πρόσωπο που συλλαμβάνεται δυνάμει του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της ΕΣΔΑ έχει το δικαίωμα να πληροφορηθεί τους πραγματικούς και νομικούς λόγους της σύλληψής του και να προσφύγει ενώπιον δικαστηρίου κατά της νομιμότητας της κράτησής του. Ως εκ τούτου, η ερμηνεία του ΕΔΔΑ είναι αναγκαία.
- 13 Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το πρόσωπο που συλλαμβάνεται δυνάμει ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο στ', της ΕΣΔΑ. Εφόσον το κράτος εκτέλεσης έχει εκπληρώσει με συνέπεια τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο στ', της ΕΣΔΑ, αλλά βάση για τη σύλληψη αποτέλεσε μη νόμιμο εθνικό ένταλμα σύλληψης εκ μέρους του αιτούντος κράτους, το ΕΔΔΑ έκρινε σαφώς ότι για την παράβαση του άρθρου 5 ευθύνεται το αιτούν κράτος, η δε ευθύνη του διέπεται από το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της ΕΣΔΑ.
- 14 Όσον αφορά την εξωεδαφικότητα, το ΕΔΔΑ έχει αποφανθεί ότι, μολονότι κάθε κράτος ασκεί, κατ' αρχήν, τη δικαιοδοτική του εξουσία στο έδαφός του, εντούτοις είναι δυνατόν, υπό ορισμένες περιστάσεις, να ασκήσει τις αρμοδιότητές του στο έδαφος άλλου κράτους, εξακολουθώντας να είναι υπεύθυνο για τις ενέργειές του (αποφάσεις του ΕΔΔΑ Stephens κατά Μάλτας, αριθ. 11956/07, § 49· Vasiliciuc κατά Δημοκρατίας της Μολδαβίας, αριθ. 15944/11, § 25, και Belozorov κατά Ρωσίας και Ουκρανίας, αριθ. 43611/02, §§ 84 έως 87).

- 15 Όπως επισημαίνει το ΕΔΔΑ, ένα κράτος μπορεί να ασκεί τις αρμοδιότητές του, συμπεριλαμβανομένων των αρμοδιοτήτων στον τομέα του ποινικού δικαίου, μεταξύ των οποίων και εκείνων που αφορούν τη σύλληψη κατηγορουμένου, στο έδαφος άλλου κράτους με τη συναίνεση του τελευταίου.
- 16 Σε ορισμένες υποθέσεις, το ΕΔΔΑ ασχολήθηκε με το ζήτημα του κράτους που είναι υπεύθυνο για τη σύλληψη στο πλαίσιο έκδοσης όταν το κράτος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση ενήργησε επιμελώς κατά τρόπο που συνάδει προς το εθνικό και το διεθνές δίκαιο, ωστόσο, η κράτηση αυτή δεν είναι νόμιμη, δεδομένου ότι το εθνικό ένταλμα σύλληψης, δυνάμει του οποίου εκδόθηκε η αίτηση έκδοσης, ήταν μη νόμιμο στο αιτούν κράτος. Στις περιπτώσεις αυτές, το ΕΔΔΑ υπογραμμίζει ότι βάση για τη σύλληψη σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο στ', της ΕΣΔΑ αποτελεί η πλημμελής εθνική απόφαση του αιτούντος κράτους. Επίσης, το ΕΔΔΑ επισημαίνει ότι το αιτούν κράτος μέλος οφείλει να διασφαλίζει το κύρος του εθνικού του εντάλματος σύλληψης. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο το ΕΔΔΑ έκρινε ότι, όταν το εθνικό ένταλμα σύλληψης δυνάμει του οποίου εκδόθηκε η αίτηση έκδοσης είναι μη νόμιμο, το αιτούν κράτος μέλος φέρει την ευθύνη για την κράτηση στο κράτος εκτέλεσης. Η σύλληψη στο κράτος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση συνιστά σύλληψη κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της ΕΣΔΑ.
- 17 Το ΕΔΔΑ δεν έχει αρνηθεί σε πρόσωπο που συνελήφθη στο πλαίσιο διαδικασίας έκδοσης σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο στ', της ΕΣΔΑ την ιδιότητα του «συλληφθέντος κατηγορουμένου» υπό την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της ΕΣΔΑ. Αντιθέτως, έκρινε ότι ο συλληφθείς απολαύει των εγγυήσεων που συνδέονται με την ιδιότητά του ως «κατηγορουμένου» στο πλαίσιο της κύριας διαδικασίας, ιδίως του τεκμηρίου αθωότητας και του δικαιώματος προσφυγής κατά του εντάλματος σύλληψης. Πρέπει να υπομνησθεί ρητώς ότι το ΕΔΔΑ θεωρεί τα δικαιώματα αυτά ως δικαιώματα έναντι του κράτους έκδοσης στο οποίο διεξάγεται η κύρια διαδικασία. Δεν αντιμετωπίζει ως δικαιώματα έναντι του κράτους εκτέλεσης το οποίο διεξάγει τη διαδικασία έκδοσης, δεδομένου ότι το εν λόγω κράτος δεν είναι σε θέση να κρίνει το βάσιμο της κράτησης στο πλαίσιο της κύριας διαδικασίας.
- 18 Ως εκ τούτου, η σύλληψη του καταζητούμενου προσώπου υπόκειται σε διττό καθεστώς, δεδομένου ότι ο κατηγορούμενος στην κύρια δίκη παραμένει κατηγορούμενος, έστω και αν έχει συλληφθεί σε άλλο κράτος. Η δικαστική αρχή έκδοσης υποχρεούται να διασφαλίζει τις εγγυήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της ΕΣΔΑ (και σε περίπτωση που η κράτηση διαρκέσει περισσότερο από συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, υποχρεούται επίσης να διασφαλίζει τις εγγυήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 5, παράγραφοι 3 και 4, της ΕΣΔΑ), ενώ η δικαστική αρχή εκτέλεσης υποχρεούται να διασφαλίζει τις εγγυήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο στ', της ΕΣΔΑ.
- 19 Το ΕΔΔΑ δεν θεωρεί ότι η απαίτηση του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της ΕΣΔΑ δεν ισχύει για την περίοδο κατά την οποία το εθνικό ένταλμα

σύλληψης αποτελεί τη βάση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης και ότι η απαίτηση αυτή τίθεται σε ισχύ μόνο μετά από την παράδοση του καταζητούμενου προσώπου. Στο ίδιο πνεύμα κινείται και η νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Δικαστήριο ουδέποτε υποστήριξε ότι έγκυρο ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης μπορεί να εκδοθεί δυνάμει ανίσχυρου εθνικού εντάλματος σύλληψης. Αντιθέτως, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης μπορεί να εκδοθεί μόνο δυνάμει έγκυρου εθνικού εντάλματος σύλληψης (αποφάσεις στις υποθέσεις C-241/15, Bob-Dogi, ECLI:EU:C:2016:385 και C-414/20, ECLI:EU:C:2021:4).

- 20 Εκ του λόγου ότι το άρθρο 6 του Χάρτη έχει την ίδια εμβέλεια με το άρθρο 5 της ΕΣΔΑ, από τα συμπεράσματα του ΕΔΔΑ στις προπαρατεθείσες υποθέσεις, μεταφερόμενα στο επίπεδο του δικαίου της Ένωσης, προκύπτει ότι το εθνικό ένταλμα σύλληψης δυνάμει του οποίου εκδίδεται το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης εκτελείται με τη σύλληψη του καταζητούμενου προσώπου στο έδαφος του κράτους εκτέλεσης.
- 21 Ειδικότερα, λόγω της διττής φύσης της, η σύλληψη στο κράτος εκτέλεσης εμπίπτει πάντοτε σε δύο νομικές κατηγορίες, με τον καταζητούμενο να προστατεύεται σε δύο επίπεδα. Η πρώτη κατηγορία είναι αυτή του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο στ', της ΕΣΔΑ ή η σύλληψη όπως ρυθμίζεται από την απόφαση-πλαίσιο 2002/584 με όλες τις εγγυήσεις που προβλέπονται σε αυτή. Η δεύτερη κατηγορία είναι η σύλληψη δυνάμει του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της ΕΣΔΑ ή η σύλληψη στο κράτος εκτέλεσης με την οποία εκτελείται το εθνικό ένταλμα σύλληψης.
- 22 Στην περίπτωση αυτή, το κράτος έκδοσης πρέπει να παρέχει στον καταζητούμενο τις εγγυήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 5, παράγραφοι 2 και 4, της ΕΣΔΑ, οι οποίες συνδέονται με την ιδιότητά του ως κατηγορουμένου. Οι εγγυήσεις αυτές συνίστανται στη βεβαιότητα ότι το εθνικό ένταλμα σύλληψης είναι νόμιμο. Η βεβαιότητα αυτή μπορεί να διασφαλιστεί μόνον όταν παρέχεται η απαραίτητη ενημέρωση σχετικά με τους πραγματικούς και νομικούς λόγους της σύλληψης και με τις δυνατότητες προσφυγής κατ' αυτής.
- 23 Το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι το πρόσωπο κατά του οποίου εκδόθηκε εθνικό ένταλμα σύλληψης τυγχάνει όλων των αναγκαίων εγγυήσεων για την έκδοση αυτού του είδους αποφάσεων όπως, μεταξύ άλλων, οι εγγυήσεις που απορρέουν από τα θεμελιώδη δικαιώματα (απόφαση στην υπόθεση C-509/18, ECLI:EU:C:2019:457, σκέψη 48). Η διατύπωση «όλων των αναγκαίων εγγυήσεων για την έκδοση αυτού του είδους αποφάσεων» πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι οι εγγυήσεις αυτές πρέπει να ισχύουν κατά τον χρόνο της σύλληψης σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της ΕΣΔΑ, η οποία –σύμφωνα με τις προπαρατεθείσες αποφάσεις του ΕΔΔΑ– λαμβάνει χώρα με τη σύλληψη στο κράτος εκτέλεσης. Η διατύπωση αυτή πρέπει να καλύπτει επίσης την ενημέρωση σχετικά με το ένταλμα σύλληψης σε περίπτωση που αυτό εκδόθηκε ερήμην του προσώπου, καθόσον με τον τρόπο αυτό το εν λόγω πρόσωπο θα ενημερωθεί για τους πραγματικούς και νομικούς λόγους της

σύλληψης και για τις δυνατότητες προσφυγής κατά του εντάλματος σύλληψης κατ' εφαρμογήν του άρθρου 5, παράγραφοι 2 και 4, της ΕΣΔΑ.

- 24 Υπό τις συνθήκες αυτές, το αιτούν δικαστήριο θέτει το ανωτέρω ερώτημα, ήτοι αν –σε περίπτωση που κατά την έκδοση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης δεν καταβληθούν προσπάθειες προκειμένου το καταζητούμενο πρόσωπο να ενημερωθεί για τους πραγματικούς και νομικούς λόγους που οδήγησαν στη σύλληψή του και για τις δυνατότητες προσφυγής κατά του εντάλματος σύλληψης, ενόσω το πρόσωπο αυτό βρίσκεται στο έδαφος του κράτους εκτέλεσης– η παράλειψη αυτή συνάδει με το άρθρο 6 του Χάρτη εφόσον η διάταξη αυτή ερμηνευθεί υπό την έννοια που ερμηνεύεται από το ΕΔΔΑ το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της ΕΣΔΑ.
- Επί της εφαρμογής του άρθρου 47, παράγραφος 1, του Χάρτη
- 25 Το ζήτημα που τίθεται είναι αν πληρούται η απαίτηση περί «πραγματικής προσφυγής», την οποία προβλέπει το άρθρο 47 του Χάρτη, στην περίπτωση που η δικαστική αρχή έκδοσης δεν έχει καταβάλει οποιαδήποτε προσπάθεια να ενημερώσει το καταζητούμενο πρόσωπο για τα δικαιώματά του ως προσώπου εις βάρος του οποίου έχει εκδοθεί ένταλμα σύλληψης (δηλαδή, να τον ενημερώσει για τους πραγματικούς και νομικούς λόγους που υπαγόρευσαν τη σύλληψή του και για τις ενδεχόμενες δυνατότητες προσφυγής) ενόσω το πρόσωπο αυτό βρίσκεται στο έδαφος άλλου κράτους, έχει εκδοθεί ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης εις βάρος του [και] μπορεί ενδεχομένως να συλληφθεί εκεί.
- 26 Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η απάντηση επί του ζητήματος αυτού εξαρτάται από το αν ο κατηγορούμενος έχει σύμφωνα με το άρθρο 47, παράγραφος 1, του Χάρτη έννομο συμφέρον να ενημερωθεί και να προσβάλει το εθνικό ένταλμα σύλληψης ενόσω βρίσκεται στο έδαφος άλλου κράτους, ιδίως όταν έχει ενδεχομένως συλληφθεί εκεί, [και] πιο συγκεκριμένα, αν η εν λόγω προσφυγή μπορεί να είναι επωφελής γι' αυτόν, ιδίως στο πλαίσιο της εν εξελίξει διαδικασίας για την εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης.
- 27 Από τις προπαρατεθείσες αποφάσεις του ΕΔΔΑ συνάγεται ότι ο καταζητούμενος πρέπει να διαθέτει όλα τα δικαιώματα που θα είχε αν είχε συλληφθεί στο εθνικό έδαφος. Ειδικότερα, ο καταζητούμενος πρέπει να έχει το δικαίωμα εκ του άρθρου 5, παράγραφος 2, της ΕΣΔΑ να γνωρίζει τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που αφορούν τη σύλληψή του καθώς και το δικαίωμα εκ του άρθρου 5, παράγραφος 4, της ΕΣΔΑ να αμφισβητήσει τη νομιμότητα της σύλληψης. [Στην περίπτωση αυτή], ο καταζητούμενος θα είναι σε θέση να προσβάλει τη νομιμότητα της σύλληψης ενώπιον της αρχής έκδοσης και να προστατεύσει έτσι τα συμφέροντά του έναντι της αρχής εκτέλεσης που τον έχει πράγματι συλλάβει.
- 28 Το ζήτημα που τίθεται είναι η ύπαρξη αποτελεσματικής προσφυγής εντός του πεδίου εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, ήτοι μέσου παροχής έννομης προστασίας κατά της εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης στο κράτος εκτέλεσης, συμπεριλαμβανομένης της σύλληψης στο κράτος εκτέλεσης.

Ειδικότερα, η εν λόγω προσφυγή θα αποτελούσε το μέσο για την προσβολή του εθνικού εντάλματος σύλληψης δυνάμει του οποίου εκδόθηκε το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, το οποίο, με τη σειρά του, αποτελεί τη βάση για την ενδεχόμενη σύλληψη στο κράτος εκτέλεσης. Δεν πρέπει να λησμονείται ότι το εν λόγω εθνικό ένταλμα σύλληψης αποτελεί τη βάση για τα δύο επόμενα στάδια.

- 29 Το ζήτημα της πραγματικής προσφυγής του άρθρου 47, παράγραφος 1, του Χάρτη τίθεται, ιδίως, στο πλαίσιο εν εξελίξει διαδικασίας για την εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης. Στην περίπτωση αυτή, η αμφισβήτηση της νομιμότητας του εθνικού εντάλματος σύλληψης όταν ο καταζητούμενος εξακολουθεί να βρίσκεται στο έδαφος του κράτους εκτέλεσης συνιστά μια μορφή προστασίας κατά του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης που εκδόθηκε βάσει της εθνικής αποφάσεως. Η εν λόγω αμφισβήτηση της νομιμότητας συνιστά επίσης μια μορφή προστασίας έναντι της σύλληψης του καταζητούμενου προσώπου κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης στο κράτος εκτέλεσης. Ειδικότερα, ο καταζητούμενος μπορεί να προστατευθεί θέτοντας υπό αμφισβήτηση όχι μόνο τη νομιμότητα της σύλληψης σύμφωνα με το άρθρο 12 της αποφάσεως-πλαisiού 2002/584, αλλά και τη νομιμότητα του εθνικού εντάλματος σύλληψης που αποτελεί τη βάση του συνόλου της διαδικασίας για την εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης.
- 30 Στην απόφασή του στην υπόθεση C-649/19, το Δικαστήριο έκρινε ότι το δικαίωμα στην αποτελεσματική δικαστική προστασία, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη, δεν απαιτεί να μπορεί ο καταζητούμενος να αμφισβητήσει ενώπιον της αρχής έκδοσης τη νομιμότητα της κράτησής του πριν από την παράδοσή του (σκέψη 79). Επομένως, δεν απαιτείται σχετική ενημέρωση πριν από την παράδοσή του, προκειμένου να καταστεί δυνατή η εν λόγω αμφισβήτηση της νομιμότητας (σκέψη 80). Κατά συνέπεια, ισχύει μόνο η δικαστική προστασία που παρέχεται μετά την παράδοση του προσώπου.
- 31 Τίθεται το ζήτημα της ύπαρξης αποτελεσματικών μέσων παροχής έννομης προστασίας στην περίπτωση που συντρέχει το διεθνές στοιχείο, ήτοι όταν δικαστική αρχή εκδίδει εθνικό ένταλμα σύλληψης και, στη συνέχεια, δυνάμει αυτού εκδίδει ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και, ακολούθως, άλλη εθνική δικαστική αρχή προβαίνει στη σύλληψη του καταζητούμενου προσώπου προς εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης. Στην περίπτωση αυτή, η αμφισβήτηση της νομιμότητας του εθνικού εντάλματος σύλληψης (το οποίο αποτελεί τη βάση του συνόλου της διαδικασίας) συνιστά μέσο έννομης προστασίας έναντι της εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης.
- 32 Με την προσφυγή για την αμφισβήτηση της νομιμότητας που τίθεται στη διάθεση του καταζητούμενου προσώπου μόνο μετά την παράδοσή του, ήτοι μετά το πέρας της διαδικασίας εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, διαπιστώνεται απλώς η έλλειψη νομιμότητας του εθνικού εντάλματος σύλληψης και, ως εκ τούτου, η έλλειψη νομιμότητας του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης καθώς και, στη συνέχεια, η έλλειψη νομιμότητας της σύλληψης στο κράτος μέλος εκτέλεσης, χωρίς, ωστόσο, να μπορεί να θεραπευτεί η έλλειψη αυτή. Θα

πρόκειται για εκ των υστέρων διαπίστωση, δεδομένου ότι οι επίσημες συνέπειες έχουν ήδη επέλθει. Με την εν λόγω προσφυγή δεν μπορεί να διαπιστωθεί εγκαίρως η έλλειψη νομιμότητας, έτσι ώστε να περιοριστούν οι επίσημες συνέπειες στο ελάχιστο δυνατό. Μια τέτοια προσφυγή δεν είναι πράγματι αποτελεσματική.

- 33 Αποτελεσματική έννομη προστασία είναι εκείνη που παρέχεται εγκαίρως: όταν το θιγόμενο πρόσωπο τη χρειάζεται. Ο καταζητούμενος χρειάζεται μέσα παροχής έννομης προστασίας ήδη κατά τη στιγμή της έκδοσης εις βάρος του εθνικού εντάλματος σύλληψης στην κύρια διαδικασία, κατά μείζονα λόγο δε όταν το ένταλμα αυτό εκτελείται με τη σύλληψή του στο κράτος εκτέλεσης.
- 34 Δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι η απόφαση-πλαίσιο 2002/584 αποκλείει τη δυνατότητα να ενημερώνεται ο καταζητούμενος για το εθνικό ένταλμα σύλληψης. Με την τροποποίηση της εν λόγω αποφάσεως-πλαισίου από την απόφαση-πλαίσιο 2009/299 διασφαλίζεται η έννομη αυτή προστασία όσον αφορά την ενημέρωση, η οποία ισχύει ακόμη και αν ο καταζητούμενος δεν έχει συλληφθεί. Ωστόσο, η έννομη αυτή προστασία ισχύει μόνον όσον αφορά την ενημέρωση σχετικά με την επί της ουσίας απόφαση στην περίπτωση έκδοσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης για την εκτέλεση ποινής μετά από ερήμην καταδίκη –άρθρο 4α, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαισίου 2009/299· στην περίπτωση αυτή, ο καταζητούμενος πρέπει πάντοτε να ενημερώνεται για την καταδίκη του. Κοινό χαρακτηριστικό και των δύο περιπτώσεων του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης –για την άσκηση ποινικής δίωξης και για την εκτέλεση ποινής– είναι η σύλληψη του καταζητούμενου προσώπου σε εκτέλεση του εθνικού εντάλματος σύλληψης, η οποία λαμβάνει χώρα αμέσως μετά την παράδοση. Για τον λόγο αυτό, οι εγγυήσεις των αποτελεσματικών μέσων παροχής έννομης προστασίας που είναι διαθέσιμα πριν από την παράδοση αυτή πρέπει να είναι παρόμοιες. Επιπλέον, ειδικά στην περίπτωση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης με σκοπό την άσκηση της ποινικής δίωξης, η ενημέρωση πριν από την παράδοση είναι ακόμη πιο αναγκαία.
- 35 Προς την ίδια κατεύθυνση κινούνται η αιτιολογική σκέψη 46, το άρθρο 10, παράγραφοι 4 και 6, της οδηγίας 2013/48 καθώς και η αιτιολογική σκέψη 21 και το άρθρο 5, παράγραφος 2, της οδηγίας 2016/1919. Οι διατάξεις αυτές αφορούν τη συνδρομή του καταζητούμενου προσώπου από δικηγόρο στο κράτος μέλος έκδοσης ο οποίος συνεπικουρεί τον δικηγόρο στο κράτος μέλος εκτέλεσης με την παροχή πληροφοριών και συμβουλών, ώστε ο καταζητούμενος να ασκήσει αποτελεσματικά τα δικαιώματά του ενώπιον της αρχής εκτέλεσης. Επομένως, στον καταζητούμενο, ενόσω αυτός βρίσκεται ακόμη στο κράτος εκτέλεσης, αναγνωρίζεται το δικαίωμα να ενημερώνεται μέσω του δικηγόρου του για τα στοιχεία της κύριας διαδικασίας στο πλαίσιο της οποίας εκδόθηκε το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης. Αναμφίβολα, το σημαντικότερο [από τα στοιχεία αυτά] είναι το εθνικό ένταλμα σύλληψης (δηλαδή οι πραγματικοί και νομικοί λόγοι της σύλληψης).

- 36 Στη συνέχεια, απαιτείται να γίνει σύγκριση με το νομικό καθεστώς της ευρωπαϊκής εντολής έρευνας που προβλέπει η οδηγία 2014/41 (ΕΕ 2014, L 130, σ. 1). Ειδικότερα, το άρθρο 14 της οδηγίας αυτής αναγνωρίζει στο θιγόμενο πρόσωπο το δικαίωμα να προσβάλει την εντολή έρευνας ενώπιον της αρχής έκδοσης και μάλιστα πριν από την εκτέλεσή της.
- 37 Κοινό στοιχείο του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης και της ευρωπαϊκής εντολής έρευνας είναι ότι με αυτά προκαλείται από τις αρχές ενός κράτους παρέμβαση στην έννομη σφαίρα συγκεκριμένου προσώπου που βρίσκεται στο έδαφός του, αλλά κατόπιν αιτήματος των αρχών άλλου κράτους. Αναμφίβολα, η διαφορά έγκειται στο ότι, στην περίπτωση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, η παρέμβαση είναι πολύ πιο σημαντική απ' ό,τι η παρέμβαση στην περίπτωση εφαρμογής της ευρωπαϊκής εντολής έρευνας. Επίσης, υπάρχει μία ακόμη διαφορά: η οδηγία 2014/41 εκδόθηκε 12 έτη μετά την απόφαση-πλαίσιο 2002/584, οπότε στην οδηγία αυτή καθορίζονται σαφώς τα πιο πρόσφατα και υψηλότερα πρότυπα προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων.
- 38 Επομένως, από καμία διάταξη του δικαίου της Ένωσης που αφορά άμεσα ή έμμεσα το καθεστώς προσώπου που καταζητείται ή συλλαμβάνεται βάσει ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης δεν μπορεί να συναχθεί ότι ο καταζητούμενος δεν έχει έννομο συμφέρον, ιδίως όταν συλλαμβάνεται στο κράτος εκτέλεσης, να ενημερωθεί από την αρχή έκδοσης για τους πραγματικούς και νομικούς λόγους της σύλληψης και για τις δυνατότητες προσφυγής κατά του εντάλματος σύλληψης.
- Επί του τρίτου επιπέδου προστασίας
- 39 Το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι στο πλαίσιο της έκδοσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης προβλέπεται δικαστική προστασία σε δύο επίπεδα (απόφαση του Δικαστηρίου C-508/18 και C-82/19, ECLI:EU:C:2019:456, σκέψεις 67 και 68). Το πρώτο επίπεδο υφίσταται κατά την έκδοση του εθνικού εντάλματος σύλληψης και το δεύτερο κατά την έκδοση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης. Κοινό χαρακτηριστικό των δύο επιπέδων προστασίας αποτελεί η απουσία οποιασδήποτε συμμετοχής του κατηγορουμένου. Αυτός δεν μπορεί να διατυπώσει παρατηρήσεις.
- 40 Προκειμένου να επιτευχθεί πραγματικά αποτελεσματική προστασία, απαιτείται, μετά το πέρας των δύο πρώτων επιπέδων, να αναγνωριστεί η ανάγκη για ένα τρίτο επίπεδο προστασίας, ήτοι προστασίας ενώπιον της αρχής έκδοσης κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης ενόσω ο καταζητούμενος βρίσκεται στο κράτος εκτέλεσης (πρβλ. απόφαση στην υπόθεση C-452/16, Poltorak, ECLI:EU:C:2016:858, σκέψεις 39 και 44).
- 41 Οι επεξηγήσεις σχετικά με τον Χάρτη αναφέρουν ότι το άρθρο 47, παράγραφος 1, αντιστοιχεί στο άρθρο 13 της ΕΣΔΑ και παρέχει ακόμη ευρύτερη προστασία. Επισημαίνεται ότι «[τ]ο δίκαιο της Ένωσης, [...] εγγυάται δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστή». Στην πραγματικότητα, ούτε το πρώτο ούτε το

δεύτερο επίπεδο προστασίας παρέχουν δικαίωμα «πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστή». Επομένως, τα επίπεδα αυτά δεν εξασφαλίζουν, αυτά καθ'αυτά, το επίπεδο προστασίας του άρθρου 47, παράγραφος 1, του Χάρτη. Η ίδια η φύση του δικαστικού ελέγχου επιτάσσει την παροχή δικαιώματος ακρόασης και όχι την έκδοση αποφάσεως που βασίζεται αποκλειστικά στο αίτημα της εισαγγελικής αρχής βάσει του κατηγορητηρίου. Ωστόσο, θα πρέπει να υπομνησθεί ότι τα επιχειρήματα αυτά αφορούν τη διαδικασία ενώπιον της δικαστικής αρχής έκδοσης, η οποία πρέπει να διασφαλίζει το δικαίωμα άσκησης πραγματικής προσφυγής μέχρι την παράδοση του προσώπου.

– Επί της αναλογικότητας

- 42 Το Δικαστήριο υπογραμμίζει τη σημασία της αναλογικότητας κατά την έκδοση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης (απόφαση στη υπόθεση *Kovalkovas*, C-477/16, ECLI:EU:C:2016:8611, σκέψη 47). Δεν είναι δυνατόν να κριθεί επαρκώς η αναλογικότητα αυτή όταν δεν λαμβάνονται υπόψη οι παρατηρήσεις του κατηγορουμένου, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών οι οποίες επιτρέπουν να συναχθεί αν υπάρχει απόπειρα διαφυγής από τη δικαιοσύνη.
- 43 Αν το καταζητούμενο πρόσωπο διέθετε αποτελεσματικό ένδικο βοήθημα για να προσβάλει το εθνικό ένταλμα σύλληψης ενόσω βρίσκεται στο κράτος εκτέλεσης, τούτο θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του αριθμού των ευρωπαϊκών ενταλμάτων σύλληψης που θα στερούνταν αναλογικού χαρακτήρα ή την αύξηση των περιπτώσεων ακύρωσης τέτοιων αντίθετων προς την αρχή της αναλογικότητας ενταλμάτων σύλληψης πριν από την παράδοση του καταζητούμενου προσώπου.
- 44 Στο μέτρο που τα δικαστήρια θεωρούν ότι αποτελούν τους θεματοφύλακες των θεμελιωδών δικαιωμάτων των καταζητουμένων, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι πρέπει να διασφαλίζεται στον καταζητούμενο ένα αποτελεσματικό μέσο για την προστασία των δικαιωμάτων αυτών ενώπιον δικαστηρίου, και μάλιστα πριν από την παράδοσή του. Τούτο συνεπάγεται ότι ο καταζητούμενος πρέπει ενημερώνεται δεόντως για το περιεχόμενο του εθνικού εντάλματος σύλληψης και για τις νομικές δυνατότητες προσφυγής κατ' αυτού.
- 45 Ως εκ τούτου, με την υπό κρίση αίτηση τίθεται το ερώτημα αν το άρθρο 47 του Χάρτη παράγει τα αποτελέσματά του και κατά την περίοδο εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης πριν από την παράδοση του καταζητούμενου προσώπου και, επομένως, αν η πλήρης παράλειψη της δικαστικής αρχής έκδοσης να ενημερώσει τον καταζητούμενο για τους πραγματικούς και νομικούς λόγους της συλλήψεώς του καθώς και για τις δυνατότητες προσφυγής κατ' αυτής αντίκειται στο εν λόγω άρθρο.
- Επί του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας που προβλέπεται στο άρθρο 3, παράγραφος 2, ΣΕΕ και στο άρθρο 20, παράγραφος 2, στοιχείο α', και στο άρθρο 21, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ

- 46 Σύμφωνα με το δικαίωμα αυτό, κάθε πολίτης της Ένωσης –τέτοιος δε πολίτης, αναμφισβήτητα, είναι ο IR ο οποίος έχει τη βουλγαρική υπηκοότητα– δικαιούται να κυκλοφορεί και να διαμένει ελεύθερα στο έδαφος των κρατών μελών. Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, το δικαίωμα αυτό περιορίζεται αν ένα πρόσωπο περιέρχεται σε δυσμενή θέση απλώς και μόνον επειδή άσκησε το δικαίωμά του ελεύθερης κυκλοφορίας. Η αρχή αυτή εφαρμόζεται ακόμη και στην περίπτωση των ποινικών διατάξεων (απόφαση στην υπόθεση C-454/19, ECLI:EU:C:2020:947, σκέψεις 27 και 30) και, ως εκ τούτου, ισχύει επίσης για ποινικούς δικονομικούς κανόνες, όπως αυτοί που αφορούν το δικαίωμα ενημέρωσης στην υπόθεση της κύριας δίκης.
- 47 Εν προκειμένω, αν ο IR δεν είχε ασκήσει το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και είχε συλληφθεί εντός του εθνικού εδάφους, θα είχε στη διάθεσή του το πλήρες φάσμα των δικαιωμάτων, ήτοι θα είχε λάβει αντίγραφο του εντάλματος σύλληψης και, ως εκ τούτου, θα είχε πρόσβαση στους πραγματικούς και νομικούς λόγους της σύλληψης αυτής και θα είχε ενημερωθεί για το δικαίωμα προσφυγής κατά του εντάλματος σύλληψης· αν είχε ασκήσει το εν λόγω δικαίωμα προσφυγής, το δικαστήριο θα είχε αποφανθεί επί της προσφυγής αυτής σε σύντομο χρονικό διάστημα.
- 48 Ωστόσο, λόγω του ότι έκανε χρήση του δικαιώματός του ελεύθερης κυκλοφορίας ή/και διαμονής, δεν μπορεί να ασκήσει τα προαναφερόμενα δικαιώματα, μολονότι τυπικά απολαύει των δικαιωμάτων αυτών δυνάμει του εθνικού δικαίου. Ο λόγος είναι ότι δεν προβλέπεται διαδικασία για την παροχή δέουσας ενημέρωσης σχετικά με το περιεχόμενο του εθνικού εντάλματος σύλληψης στο κράτος μέλος εκτέλεσης και ότι, ως εκ τούτου, το αιτούν δικαστήριο δεν προέβη στην ενημέρωση αυτή.
- 49 Δεν συντρέχουν λόγοι να θεωρηθεί ότι η κατάσταση ενός κατηγορουμένου που βρίσκεται στο εθνικό έδαφος διαφέρει ουσιωδώς από εκείνη ενός κατηγορουμένου που διαμένει σε άλλο κράτος μέλος, ώστε να δικαιολογείται διαφορετική μεταχείριση.
- 50 Στην πραγματικότητα, η δικαστική αρχή εκτέλεσης ενεργεί για λογαριασμό της δικαστικής αρχής έκδοσης προκειμένου να συλλάβει και να παραδώσει τον κατηγορούμενο. Εφόσον η δικαστική αρχή έκδοσης δύναται να αναθέσει στη δικαστική αρχή εκτέλεσης τη διενέργεια ορισμένων πράξεων κατά του κατηγορουμένου που προσβάλλουν τα δικαιώματά του, ήτοι να τον συλλάβει και να τον παραδώσει, δύναται επίσης να της αναθέσει να εγχειρίσει στον κατηγορούμενο τα σχετικά πληροφοριακά στοιχεία τα οποία συνδέονται άμεσα με τη σύλληψη και την παράδοσή του.
- 51 Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, ο περιορισμός στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων δικαιολογείται εφόσον στηρίζεται σε αντικειμενικούς λόγους γενικού συμφέροντος και είναι ανάλογος προς θεμιτό σκοπό. Εν προκειμένω, ο μόνος δικαιολογητικός λόγος της διαφορετικής αυτής μεταχείρισης έγκειται στο γεγονός ότι το δίκαιο της Ένωσης, και συγκεκριμένα η οδηγία 2012/13, δεν

προβλέπει τη δυνατότητα του δικαστηρίου που εκδίδει ένταλμα σύλληψης να ενημερώνει εγκαίρως τον κατηγορούμενο για την απόφαση αυτή, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας αμφισβήτησής της, όταν η σύλληψη πραγματοποιείται στο έδαφος άλλου κράτους μέλους δυνάμει ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης. Κατά την απόφαση στην υπόθεση C-649/19, η ενημέρωση αυτή καθίσταται υποχρεωτική μόνο μετά την παράδοση του προσώπου.

52 Το ζήτημα που τίθεται είναι αν η απουσία ρητής αναφοράς σε τέτοια ενημέρωση στην απόφαση-πλαίσιο 2002/584 ή οι δυσχέρειες που ανακύπτουν στην πράξη όσον αφορά την παροχή της εν λόγω ενημέρωσης συνιστούν επαρκή δικαιολογία για τη διαφορετική μεταχείριση η οποία οφείλεται στο γεγονός ότι έχει ασκηθεί το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας.

53 Θα ήταν δυνατό να χρησιμοποιηθεί ως βάση η «διαβίβαση πληροφοριών» (άρθρο 15, παράγραφος 3, και πέμπτη αιτιολογική σκέψη, τρίτη περίοδος, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584). Στο πλαίσιο αυτό, ούτε η διαβίβαση από την αρχή έκδοσης προς την αρχή εκτέλεσης συγκεκριμένων πληροφοριών (αντίγραφο του εθνικού εντάλματος σύλληψης, με το οποίο επίσης παρέχεται ενημέρωση για τους πραγματικούς και νομικούς λόγους της σύλληψης και για τις δυνατότητες προσφυγής κατά του εντάλματος σύλληψης) τις οποίες η αρχή εκτέλεσης παραδίδει στον καταζητούμενο όταν αυτός συλληφθεί, ούτε –στην περίπτωση που ο καταζητούμενος, κατόπιν της ενημέρωσης αυτής, προσέφυγε κατά του εντάλματος σύλληψης και αυτό ακυρώθηκε– η υποβολή κοινοποίησης από την αρχή έκδοσης προς την αρχή εκτέλεσης ότι το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης έχει ακυρωθεί θα μπορούσαν να θεωρηθούν ότι αντίκεινται στο σύστημα της αποφάσεως-πλαισίου.

– Επί της αρχής της ίσης μεταχείρισης

54 Το ζήτημα που τίθεται είναι αν η απόφαση της αρχής έκδοσης να μην ενημερώσει τον καταζητούμενο για τους πραγματικούς και νομικούς λόγους της σύλληψης και για τη δυνατότητα να ζητήσει την ακύρωση του εντάλματος σύλληψης ενόσω αυτός βρίσκεται σε άλλο κράτος μέλος αντιβαίνει στην αρχή της ίσης μεταχείρισης.

55 Ζητείται να διευκρινιστεί αν παραβιάζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης όταν ο κατηγορούμενος δεν απολαύει εντός του πεδίου εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης της ίδιας προστασίας που θα ετύγχανε σε κατάσταση εθνικού χαρακτήρα και, ειδικότερα, αν η δικαστική αρχή έκδοσης οφείλει να διασφαλίσει το επίπεδο προστασίας που θα απολάμβανε ο κατηγορούμενος αν βρισκόταν στο εθνικό έδαφος ή αν, τουλάχιστον, η εν λόγω αρχή πρέπει να καταβάλει προσπάθειες προς διασφάλιση του επιπέδου αυτού.

– Επί της αρχής της αμοιβαίας εμπιστοσύνης

56 Το Δικαστήριο έχει ήδη επισημάνει ότι η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης, έκφραση της οποίας αποτελεί το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, στηρίζεται στην αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης, ιδίως στην εμπιστοσύνη ότι ο καταζητούμενος

απολαύει του δικαιώματος σε επαρκή μέσα έννομης προστασίας που του παρέχει το κράτος έκδοσης.

- 57 Εν προκειμένω, η εμπιστοσύνη αυτή θα μπορούσε να τεθεί σε κίνδυνο ακριβώς κατά τη συγκεκριμένη εξέλιξη της διαδικασίας. Επομένως, αν ο καταζητούμενος προβάλλει ενώπιον της δικαστικής αρχής εκτέλεσης αντιρρήσεις ως προς τη νομιμότητα του εθνικού εντάλματος σύλληψης δυνάμει του οποίου εκδόθηκε το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, η δικαστική αρχή εκτέλεσης δεν μπορεί να αποφανθεί επ' αυτών. Επί των αντιρρήσεων αυτών μπορεί να αποφανθεί μόνον η δικαστική αρχή έκδοσης και δη εντός εύλογης προθεσμίας, προκειμένου η απόφαση να μην καταστεί άνευ αντικειμένου.
- 58 Ελλείψει επαρκούς δυνατότητας για τον καταζητούμενο να διατυπώσει τις αντιρρήσεις του ενώπιον της αρχής έκδοσης, η αρχή εκτέλεσης θα βρεθεί αντιμέτωπη με το δίλημμα της εκτέλεσης ενός ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, οι λόγοι έκδοσης του οποίου –ακόμη και αν υπήρχαν ενδεχομένως στο παρελθόν– δεν είναι βέβαιο ότι εξακολουθούν να υφίστανται υπό το φως των αντιρρήσεων που προβάλλει ο καταζητούμενος, επί των οποίων δεν έχει αποφανθεί η δικαστική αρχή έκδοσης ούτε θα αποφανθεί μέχρι την παράδοση του καταζητούμενου προσώπου.
- 59 Τούτο δεν μπορεί παρά να έχει αρνητικές επιπτώσεις στον μηχανισμό της αποφάσεως-πλαίσιο 2002/584, δεδομένου ότι η αρχή εκτέλεσης θα αναγκαστεί να εκτελέσει ένα ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης χωρίς να γνωρίζει με βεβαιότητα αν τα θεμελιώδη δικαιώματα του καταζητούμενου προσώπου έγιναν πράγματι σεβαστά στο κράτος έκδοσης.

Επί του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος

- 60 Το εθνικό δίκαιο προβλέπει ότι ο κατηγορούμενος πρέπει να ενημερώνεται (με τη χορήγηση αντιγράφου του εθνικού εντάλματος σύλληψης) για τους πραγματικούς και νομικούς λόγους της σύλληψής του και για τη δυνατότητα προσφυγής κατά του εντάλματος σύλληψης. Η απαίτηση αυτή δεν παύει να ισχύει επειδή, για παράδειγμα, ο κατηγορούμενος συνελήφθη σε ξένο έδαφος, τηρείται δε στο πλαίσιο της διαδικασίας έκδοσής του, δεδομένου ότι το εθνικό ένταλμα σύλληψης αποτελεί μέρος της δικογραφίας της υπόθεσης. Ωστόσο, όταν εκδίδεται ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, ο καταζητούμενος δεν έχει τη δυνατότητα τέτοιας ενημέρωσης, δεδομένου ότι η απόφαση-πλαίσιο 2002/584 δεν προβλέπει διαδικασία ενημέρωσής του από τη δικαστική αρχή έκδοσης, ούτε καν για τους λόγους της σύλληψης και για τις δυνατότητες προσφυγής κατά του εντάλματος σύλληψης. Συγχρόνως, η τελευταία περίοδος της αιτιολογικής σκέψης 12 αναφέρει ότι τα κράτη μέλη έχουν την ευχέρεια να εφαρμόζουν τους κανόνες τους σε σχέση με το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη.
- 61 Όπως προκύπτει από την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-649/19, η οδηγία 2012/13 δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι απαιτεί από τη δικαστική αρχή έκδοσης να ενημερώνει τον καταζητούμενο για το εθνικό

ένταλμα σύλληψης και για τις δυνατότητες προσφυγής κατ' αυτού. Αντιθέτως, η οδηγία θεσπίζει τις ελάχιστες απαιτήσεις και δεν αφορά τις πληροφορίες που μπορούν να παρέχονται δυνάμει του εθνικού δικαίου. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη μπορούν να επεκτείνουν τα δικαιώματα που προβλέπονται στην εν λόγω οδηγία και να παρέχουν υψηλότερο επίπεδο προστασίας· η εφαρμογή της εν λόγω οδηγίας δεν συνεπάγεται την κατάργηση των δικαιωμάτων που διαθέτει ο κατηγορούμενος βάσει της εθνικής νομοθεσίας εφόσον με αυτά παρέχεται υψηλότερο επίπεδο προστασίας.

- 62 Επομένως, εκ πρώτης όψεως, το γεγονός ότι ούτε η απόφαση-πλαίσιο ούτε η οδηγία επιβάλλουν στην αρχή έκδοσης την υποχρέωση να παρέχει την απαιτούμενη ενημέρωση σε κατηγορούμενο εις βάρος του οποίου έχει εκδοθεί ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και ο οποίος έχει εντοπισθεί, ή ακόμη και συλληφθεί, σε άλλο κράτος μέλος δεν απαλλάσσει την αρχή έκδοσης από τις υποχρεώσεις που υπέχει βάσει του εθνικού δικαίου να παράσχει την ενημέρωση αυτή και να αποφανθεί επί της αίτησης του κατηγορουμένου για την ακύρωση του εντάλματος σύλληψης.
- 63 Ταυτόχρονα, με μια προσεκτικότερη εξέταση, θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι το δίκαιο της Ένωσης απαιτεί να μην παρέχεται τέτοια ενημέρωση και να μη λαμβάνεται απόφαση επί ενδεχόμενης αίτησης για την ακύρωση του εντάλματος σύλληψης. Οι πράξεις αυτές θα πρέπει να διενεργούνται μόνο μετά την παράδοση του ενδιαφερομένου στην εθνική επικράτεια. [Παραπομπές και ανάλυση της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 28ης Ιανουαρίου 2021, IR, C-649/19, ECLI:EU:C:2021:75 και άλλων αποφάσεων του Δικαστηρίου].
- 64 Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, τα πληροφοριακά στοιχεία που περιέχονται στο ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης αποσκοπούν στην παροχή των ελάχιστων τυπικών πληροφοριών που είναι αναγκαίες προκειμένου να δοθεί στις δικαστικές αρχές εκτέλεσης η δυνατότητα να προβούν σύντομα σε εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, εκδίδοντας επειγόντως την απόφασή τους σχετικά με την παράδοση (C-367/16, Piotrowski, ECLI:EU:C:2018:27, σκέψη 59). Ταυτόχρονα, είναι προφανές ότι η ενημέρωση του καταζητούμενου προσώπου σχετικά με το περιεχόμενο του εθνικού εντάλματος σύλληψης (δηλαδή σχετικά με τους πραγματικούς και νομικούς λόγους της σύλληψης και με τις δυνατότητες προσφυγής κατά του εντάλματος σύλληψης) δεν σχετίζεται με την απόφαση της αρχής εκτέλεσης σχετικά με την παράδοση του καταζητουμένου. Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να γίνει χρήση της δυνατότητας που προβλέπεται στο άρθρο 15, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 σχετικά με τη διαβίβαση πληροφοριών, δεδομένου ότι η δυνατότητα αυτή παραμένει έσχατη λύση, μόνο για τις εξαιρετικές περιπτώσεις στις οποίες η δικαστική αρχή εκτέλεσης κρίνει ότι δεν διαθέτει όλα τα αναγκαία τυπικά στοιχεία προκειμένου να εκδώσει με επείγουσα διαδικασία την απόφασή της σχετικά με την παράδοση.
- 65 Κατά συνέπεια, πρόκειται για συνειδητή επιλογή του νομοθέτη της Ένωσης που συνέταξε την απόφαση-πλαίσιο 2002/584 και την οδηγία 2012/13, η οποία έχει επανειλημμένως επιβεβαιωθεί από το Δικαστήριο που ερμηνεύει [τις πράξεις

αυτές], μεταξύ άλλων, υπό το πρίσμα των νομικών αρχών του δικαίου της Ένωσης που έχει θεσπίσει το ίδιο. Σύμφωνα με την επιλογή αυτή, ο κατηγορούμενος εις βάρος του οποίου έχει εκδοθεί ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και ο οποίος ενδέχεται να συλληφθεί δυνάμει του εντάλματος αυτού δεν μπορεί, έως ότου παραδοθεί στο κράτος έκδοσης, να ασκήσει τα δικαιώματα των οποίων απολαύει βάσει του εθνικού δικαίου. Ως εκ τούτου, αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης εθνικός κανόνας που δεν κάνει καμία σχετική διάκριση και παρέχει τα δικαιώματα αυτά στον κατηγορούμενο ακόμη και όταν έχει εκδοθεί ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης εις βάρος του καθώς και στην περίπτωση που συλλαμβάνεται δυνάμει του εν λόγω εντάλματος.

- 66 Εξ αυτού ανακύπτει το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, ήτοι αν, λαμβανομένης υπόψη της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης έναντι του εθνικού δικαίου, το εθνικό δίκαιο πρέπει να ερμηνεύεται περιοριστικά και στενά, ούτως ώστε τα δικαιώματα που παρέχει το εθνικό δίκαιο στον κατηγορούμενο (ενημέρωση για τους πραγματικούς και νομικούς λόγους της σύλληψης και για τις δυνατότητες προσφυγής κατά του εντάλματος σύλληψης) και οι συναφείς υποχρεώσεις του δικαστηρίου να παρέχει την ενημέρωση αυτή να μην ισχύουν και να μην έχουν εφαρμογή σε σχέση με κατηγορούμενο εις βάρος του οποίου έχει εκδοθεί ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και ο οποίος ενδέχεται να συλληφθεί δυνάμει του εν λόγω εντάλματος, έως ότου αυτός παραδοθεί στην εθνική επικράτεια.
- 67 Συγκεκριμένα και στην περίπτωση της υπόθεσης της κύριας δίκης: Έχει το αιτούν δικαστήριο την ευχέρεια, όταν εκδίδει ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης ή, στη συνέχεια, όταν λάβει γνώση της σύλληψης του IR στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, να μη λαμβάνει μέτρα για να τον ενημερώσει σχετικά με τα δικαιώματα που έχει ως πρόσωπο εις βάρος του οποίου έχει εκδοθεί εθνικό ένταλμα σύλληψης κατά την εκτέλεση του οποίου συνελήφθη δυνάμει του εν λόγω ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, ακόμη και στην περίπτωση που το δικαστήριο θα μπορούσε ευχερώς να λάβει τέτοια μέτρα—για παράδειγμα ως απάντηση σε υποβληθέν αίτημα κατά το άρθρο 15, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584;
- 68 Εγείρονται αμφιβολίες ως προς το αν ένας εθνικός κανόνας που δεν κάνει διάκριση ανάλογα με το αν το εθνικό ένταλμα σύλληψης εκτελέστηκε με τη σύλληψη του κατηγορουμένου εντός του εθνικού εδάφους ή εντός του εδάφους άλλου κράτους μέλους, παρέχοντάς του το ίδιο ένδικο βοήθημα για την προστασία των δικαιωμάτων του, ήτοι επί της ουσίας απόφαση σχετικά με την ακύρωση του εντάλματος σύλληψης, αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης. Για τον λόγο αυτό τίθεται το δεύτερο σκέλος του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος, ήτοι αν, κατόπιν αίτησης του IR για την ακύρωση του εντάλματος σύλληψης, το αιτούν δικαστήριο έχει το δικαίωμα να μην εξετάσει αμέσως την αίτησή του και να αποφανθεί επ' αυτής μόνο μετά την παράδοσή του στο πλαίσιο της εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης.

Επί του τρίτου προδικαστικού ερωτήματος

- 69 Το ερώτημα αυτό παραμένει σημαντικό ανεξαρτήτως του αν από την απάντηση στο πρώτο ερώτημα προκύπτει ότι το δίκαιο της Ένωσης επιβάλλει την ενημέρωση του κατηγορουμένου για τα δικαιώματά του ή αν από την απάντηση στο δεύτερο ερώτημα προκύπτει ότι το δίκαιο της Ένωσης δεν αντιτίθεται στην ενημέρωση αυτή. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις, το αιτούν δικαστήριο θα πρέπει να καταβάλει προσπάθεια για να ενημερώσει τον καταζητούμενο σχετικά με το ένταλμα σύλληψης (δηλαδή για τους πραγματικούς και νομικούς λόγους της σύλληψης και για τις δυνατότητες προσφυγής κατά του εντάλματος σύλληψης).
- 70 Δεδομένου ότι ο καταζητούμενος καταζητείται δυνάμει ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, τίθεται το ζήτημα αν η ενημέρωση αυτή πρέπει να γίνει με σχετική μνεία στο εν λόγω ένταλμα. Ωστόσο, αυτό αντιβαίνει στο άρθρο 8 της αποφάσεως-πλαίσιου 2002/584 και στο μνημονεύόμενο σε αυτό έντυπο καθώς και στο πνεύμα της αποφάσεως-πλαίσιου, δεδομένου ότι θα οδηγούσε σε υπερβολική διεύρυνση του περιεχομένου του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης. Από την άλλη πλευρά, λόγω της υποχρέωσης της αρχής εκτέλεσης να εγχειρίσει το ένταλμα αυτό στο καταζητούμενο πρόσωπο (άρθρο 11, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλαίσιου 2002/584), η ενημέρωση αυτή φαίνεται να είναι αποτελεσματική.
- 71 Μια άλλη δυνατότητα είναι να περιληφθεί στο ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης αίτημα προς τη δικαστική αρχή εκτέλεσης να ενημερώσει τη δικαστική αρχή έκδοσης σε περίπτωση εντοπισμού του καταζητούμενου προσώπου ήδη κατά την έναρξη της διαδικασίας εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης ή κατά τη σύλληψη του καταζητούμενου προσώπου. Στη συνέχεια η αιτούσα αρχή θα μπορεί να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την ενημέρωση. Εντούτοις, ένα τέτοιο αίτημα είναι σαφώς εκτός του πεδίου εφαρμογής της αποφάσεως-πλαίσιου 2002/584 και δεν υπάρχει νομική βάση προκειμένου αυτό να ικανοποιηθεί.
- 72 Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το Δικαστήριο, το οποίο έχει τη βέλτιστη γνώση του δικαίου της Ένωσης, είναι σε θέση να δώσει χρήσιμη απάντηση ως προς το πότε και με ποιον τρόπο πρέπει να παρέχεται η ενημέρωση καθώς και ως προς το ποιες είναι οι διατάξεις του δικαίου της Ένωσης των οποίων πρέπει να γίνεται επίκληση όταν απαιτείται η συνεργασία της δικαστικής αρχής εκτέλεσης.